

biti shematičko, nego individualno. Djecu moramo naučiti da kažu, kad su se zadnji put ispovijedala, jesu li poslije zadnje ispovijedi teško sagriješila, jesu li provodila posebnu odluku od zadnje ispovijedi, koje su lake grijehe počinila i da završe s kratkom formulom: Kajem se od svega srca za ove i sve grijehe čitavoga moga života (92). Nije uostalom G. protiv svakog obrasca za ispitivanje savjesti, pa daje na str. 94. kratki nacrt takvog obrasca: samo šteta, što nije izveo pojedinosti.

Kod odraslije mladeži treba osobito paziti na valjano obrazloženje vjerskih istina (187).

Kao što je u katehatici (389) veliku pažnju posvetio uzgoju čistoće, tako to čini i ovdje (196—201). Toplo preporučamo svim svećenicima i uzgojiteljima mladeži.

Dr. Dragutin Kniewald.

Michael Gatterer S. J. Das Liturgische Tun, Innsbruck 1926. Rauch. 75.

Kao što je Gattererov Annus liturgicus pouzdan vodič u svim liturgijskim pitanjima, koje obrađuje, tako je i ova knjižica, koju on sam zove »priručnikom liturgijske uljudnosti«, pouzdani savjetnik u praktičnim pitanjima. Ona želi, da u svim liturgijskim činima vlada točnost, poštivanje, pobožnost i ljepota.

Dr. Dragutin Kniewald.

Mgr. Tissier, évêque de Châlons: Le cinquantenaire de l'institut catholique de Paris. Discours prononcé à la solennité d'action de grâce, en l'église Saint-Sulpice, le 24. Novembre 1925. Paris, VI. 1926. P. Tequi, libraire, éditeur, rue Bonaparte 82. Prix 2.50 fr.

Kad je svojedobno u Francuskoj uslijed zahvata vlasti liberalaca i slobodnih zidara nastupila za kato-

ličku Crkvu strava opustošenja, — trgli su se svijesni katolici i uz velike napore osnovali i svoj najviši znanstveni katolički zavod u Parizu. Prošle je godine Institut catholique de Paris proslavio 50 godišnjicu svog opstanka.

Razumijemo s kakvim zanosom gledaju francuski katolici na ovaj period od 50 godina... na sve borbe i sve poteškoće, što ih zadavahu s jedne strane vlada, a s druge otrovano javno mnijenje. Ali su u tom periodu i svjetli fraci veličanstvenog njegovog razvoja, snage, uspjeha, njegovog pobjedničkog utjecaja na sav katolički život Francuske.

Msgr. Tissier riše u svom oduševljenom prikazu uz historijat razvoja Instituta, njegov upliv na inteligenciju, njegovo djelovanje u narodnom životu; zatim nade, koje današnji katolici u nj polažu, ali i dužnosti, što ih sami francuski katolici naprama ovom zavodu imaju. Njegov govor provejava opravdani ponos na stečeni ugled zavoda i isto tako opravdana nada, da će on i za budućnost biti čvrsta kula za obranu i razvoj katoličke i francuske misli među svojim narodom.

Naših je ljudi bilo do sada razmjerno malo na ovom zavodu. Možda će prilike u budućnosti donijeti, da će se više naših ljudi osposobljavati za rad i nastup u javnom životu na ovom velikom žarištu katoličke misli. **Dr. A. Živković.**

Dr. Josef Matocha: Bytnost milosti posvećujući ve svête písma svatého. Uvaha dogmatická. Nakladem vlastním. Expeduje Matice cyrilometodějska v Olomouci 1925. Cena 12 Kč.

Ako se imaju pred očima apologetski momenti našeg savremenog doba, bit će češka javnost zahvalna

prof. dru. Matochi za ovu njegovu, brižno izradenu dogmatsku raspravu. Naše doba u velikom dijelu nema pojma o blagu nadnaravnog života, o životu duše, o principu svega duševnog života.

Sva je sreća, da se ova konstatacija ne proteže na najšire slojeve naroda, nego tek na one, koji se broje među inteligentne klase. Život u milosti Božjoj i sudjelovanje s njom još je, hvala Bogu, kod kršćanskog puka u snazi i ako mu možda teoretske zasade o biti milosti nijesu poznate.

Ali oni, koje je moderni naturalizam zahvatio i oni, kojima je možda pomučeno ispravno shvatanje uslijed filozofskog utjecaja relativističkih i fenomenalističkih nazora, neka prođu s autorom sve one puteve, po kojima vas on vodi, da uvide gdje je mir, gdje blaženi život, gdje sreća i blagoslov i za naše moderno doba.

Dr. Matocha vrlo ispravno naglašuje, da je život, kako čovjeka tako i naroda (str. 7.) — odsuđen na smrt bez milosti posvećujuće. A kako ih je malo, koji to razumiju! I da nije onoga vjernoga naroda kršćanskog, koji prakticira svoje kršćanstvo — nema sumnje, da bi mnogi narod evropski već iskusio istinitost ove akcentuirane misli.

Bit milosti posvećujuće postavlja dr. Matocha u pojam adoptivnog posinjenja, koji uključuje u sebi: pravednost, rođenje od Boga i sudjelovanje s Božjom naravi. Nakon što je iznio historički razvoj o mišljenju bogoslova u tom pitanju, izjašnjava u I. dijelu radnje: pojam milosti posvećujuće na taj način, da natanko analizira sve elemente, koji se u sadržaju pojma nalaze. U II. dijelu radnje pruža dokaze iz sv. pisma starog i novog zavjeta, koji ilustriraju izjašnjeno poj-

movno određenje. To je glavni i najljepši dio ove radnje. Analiza pojedinih mjesta sv. pisma odgovara aplikaciji. Ovdje mi je naročito istaknuti vanrednu marljivost i skrb autora, kojom je sakupio sva ona mjesta, što bitno u stvar zasijecaju. Kroz sve njegovo tumačenje vije osobita toplina ljubavi k predmetu, o kojem govori i kritička obzirnost na mišljenja savremenih bogoslova.

Napose ističem krasna poglavlja: *Starý zákon ve světle noveho zákona* (str. 63.) i *Životní otázka sv. Pavla* (str. 85.), koji su baš s dogmatskog stanovišta izvršno obrađeni.

Dr. J. Matocha ima solidnu filozofsku naobrazbu, pa ćemo mu rad na dogmatskom polju biti u velike olakšan i uspješan, kako to dokazuje i ova uspjeła radnja.

Dr. **Andrija Živković.**

Jules Riche: Les savants sont — ils des croyants? 8°, 126 str. Paris, VI. P. Tequi, libraire éditeur, rue Bonaparte 82.

Još se uvijek mnogi u naše doba hvastaju, kako je vjera samo svojinom neprosvijetljenih duhova. Učenjaci naprotiv, da su od reda bezvjerci. Istina je, da je d a n d a n a s moda bezvjerstva veoma zastupana među znanstvenim krugovima. Ni pošto pak nije u tolikom stupnju, da se ne bi moglo govoriti o učenjacima prvog reda, o ljudima odanim svojoj vjeri.

To je pak pogotovo vrijedilo za vijek pred našim. Krasno je to dokazao P. Kneeller u svojoj knjiži: *Das Christentum und die Vertreter der neueren Naturwissenschaft*. Nešto slično nam daje ovdje autor gore citiranog djela. Način obradbe je — kozerija. U laganoj konverzaciji, isprepletеноj primjedbama, što ih sobom nosi putovanje u vlak, prisustvovanje kongresu, dokazuje